

KVALITETSDEKLARATION

Betalningsbalans och utlandsställning

Ämnesområde
Finansmarknad

Statistikområde
Ämnesövergripande statistik

Produktkod
FM0001

Referenstid
2025 månad, kvartal, halvår och år

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Sveriges riksbank
Kontaktinformation	Betalningsbalansen
E-post	bop@scb.se
Telefon	010-479 50 00

1	Relevans	3
1.1	Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1	Statistikens ändamål	3
1.1.2	Statistikanvändares informationsbehov	4
1.2	Statistikens innehåll	4
1.2.1	Objekt och population	4
1.2.2	Variabler	5
1.2.3	Statistiska mått	5
1.2.4	Redovisningsgrupper	5
1.2.5	Referenstider	6
2	Tillförlitlighet	6
2.1	Tillförlitlighet totalt	6
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	8
2.2.3	Mätning	9
2.2.4	Bortfall	10
2.2.5	Bearbetning	11
2.2.6	Modellantaganden	11
2.3	Preliminär statistik jämförd med slutlig	11
3	Aktualitet och punktlighet	12
3.1	Framställningstid	12
3.2	Frekvens	12
3.3	Punktlighet	12
4	Tillgänglighet och tydlighet	12
4.1	Tillgång till statistiken	12
4.2	Möjlighet till ytterligare statistik	13
4.3	Presentation	13
4.4	Dokumentation	13
5	Jämförbarhet och sam anvä n d b a r h e t	13
5.1	Jämförbarhet över tid	13
5.2	Jämförbarhet mellan grupper	13
5.3	Sam anvä n d b a r h e t i ö v r i g t	13
5.4	Numerisk överensstämmelse	14
A	Klassificeringen Sveriges officiella statistik	14
B	Sekretess och personuppgiftsbehandling	14
C	Bevarande och gallring	14
D	Uppgiftsskyldighet	14
E	EU-reglering och internationell rapportering	15
F	Historik	15
	Bilaga 1, FMB o P K o n t o	17

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med betalningsbalans och utlandsställning är att göra en sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med och ställningsvärden mot omvärlden. Betalningsbalansen och utlandsställningen används som underlag för analys av ekonomin på kort och lång sikt.

Betalningsbalansen delas in i:

- Bytesbalansen, som visar handel i varor och tjänster, primärinkomster som främst består av löner samt avkastning på finansiella tillgångar och skulder, samt sekundärinkomster såsom till exempel EU-bidrag och internationellt samarbete.
- Kapitalbalansen, som dels omfattar EU-bidrag och övriga bidrag för reala investeringar, dels köp och försäljning av icke-producerade icke-finansiella tillgångar.
- Den finansiella balansen, som delas in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övriga investeringar och valutaservisen. Den finansiella balansen visar transaktioner i finansiella tillgångar och skulder gentemot omvärlden. Som tillgångstransaktion avses bland annat handel i utländska värdepapper och svenska lånefordringar mot utlandet. Som skuldtransaktion avses exempelvis handel med värdepapper med svensk emittent samt lån i utlandet med svensk låntagare.

För information om hur statistiken tas fram refereras till dokumentationen Statistikens framställning på scb.se/FM0001.

Riksbanken ansvarar för den svenska betalningsbalansstatistiken och uppgifterna samlas in, bearbetas och publiceras av SCB. Parallellt med betalningsbalansen sammanställs utlandsställningen. Utlandsställningen visar ett lands totala nettoskuld-/nettotillgång gentemot omvärlden och redovisas i form av ställningsvärden över samtliga inhemska sektors tillgångar och skulder. Nettot av tillgångarna och skulderna är således ett mått på ett lands förmögenhet gentemot omvärlden. Utlandsställningen delas precis som den finansiella balansen in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övriga investeringar och valutaservisen och redovisas både med direktinvesteringar till bokfört värde och till marknadsvärde.

När betalningsbalansens källor och metoder beskrivs nedan omfattas också utlandsställningen utan att detta uttryckligen alltid skrivs.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Betalningsbalansen, utlandsställningen och dess kontoposter används som underlag för analys av ekonomin på kort och lång sikt. Till exempel:

- som underlag till utlandsdelen i nationalräkenskaperna
- som underlag för strukturstatistik och för att belysa frågor kring utländskt ägande av inhemska företag (direkta investeringar)
- som underlag för analys av sparande och investeringar
- som underlag för att analysera olika sektors finansiering och skulder mot utlandet
- som underlag för analys av handelspartners och kopplingar och beroenden till andra länder
- som underlag för växelkursanalys

Användare är bl.a. Riksbanken, Finansdepartementet, Konjunkturinstitutet, Nationalräkenskaperna, Kommerskollegium, ekonomer, forskare och media.

Eurostat, Europeiska centralbanken, OECD och andra internationella organ använder statistiken för analys och vidare spridning av internationell statistik.

1.2 Statistikens innehåll

Statistisk intressestorhet är marknadsvärdet av Sveriges reala och finansiella transaktioner med omvärlden som skett under aktuellt kvartal. För utlandsställningen motsvaras den av Sveriges tillgångar och skulder vid slutet av perioden. I praktiken skiljer sig intressestorhet och målstorhet åt, främst genom att samtliga reala och finansiella transaktioner inte kan samlas in med hänsyn till uppgiftslämnarbörda. Målstorhet är Sveriges reala och finansiella transaktioner med omvärlden som kan samlas in.

1.2.1 Objekt och population

Intressepopulationen är Sveriges ekonomiska aktivitet i form av ekonomiska transaktioner med omvärlden under en viss period eller värdet av olika innehav i slutet av en period för utlandsställningen, samt deras avkastning. Bland posterna i betalningsbalansen finns ingen fullständig förteckning över alla transaktioner som sker mellan Sverige och omvärlden, utan uppgifter om transaktioner, avkastning och ställningsvärden samlas in från företag.

Riksbankslagen innebär att samtliga svenskar (privatpersoner, företag och organisationer) som genomför transaktioner med utlandet kan omfattas av statistikrapportering. I praktiken för insamlingen till den finansiella balansen omfattas de företag som är stora aktörer inom respektive sektor, detta med hänsyn till uppgiftslämnarbördan. Målpopulationen överensstämmer med intressepopulationen med undantag för vissa delar av betalningsbalansen där målpopulationen blir något avgränsad eftersom man medvetet inte samlar in från små aktörer och därmed inte når samtliga transaktioner (se vidare 2.2.1 Urval).

Observationsobjekten överensstämmer med mål- och intresseobjekt och är ekonomiska transaktioner eller ställningsvärden mot utlandet en viss period. Vissa kontoposter modellskattas, exempelvis finansiella tjänster, se vidare 2.2.6 Modellantaganden. Andra tjänster som modellskattas är transporttjänster, försäkringstjänster och diplomattjänster, detta görs inom ramen för undersökningen *Utrikeshandel med tjänster* (UHT).

1.2.2 Variabler

Intressevariabler är de egenskaper som finns hos en transaktion i betalningsbalansen och hos ställningsvärden i utlandsställningen. Målvariabler överensstämmer med intressevariabler och kan skilja sig beroende på vilken kontopost transaktionen/ställningsvärdet avser men kan exempelvis vara:

Sektor

Valuta

Löptid

Land

Export

Import

Tillgångar

Skulder

Observationsvariabler överensstämmer vanligen med målvariabler, men ett undantag är landfördelningen i direktinvesteringar som modellfördelas, se 2.2.6 Modellantaganden.

1.2.3 Statistiska mått

Det statistiska mått som används är summa. Värden anges i miljarder kronor.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisningsgrupper är kontoposterna i betalningsbalansen (utlandsställningen). Kontoposterna beskriver vilken typ av transaktion som avses, exempelvis portföljinvesteringar, löner, EU-bidrag eller tjänstehandel. För bytesbalansen redovisas utöver kontopost även handeln inom/utanför EU samt import och export. I kapitalbalansen redovisas kontoposterna uppdelat på import och export. Den finansiella balansen redovisar kontoposter på typ av investering (i Sverige eller i utlandet).

Utlandsställningen har redovisningsgrupperna tillgångar, skulder, valuta, inhemsk sektor och löptid. Kontoposterna är här desamma som i den finansiella balansen.

För portföljinvesteringar finns transaktionerna redovisade efter typ av instrument, emissionsvaluta, löptid, land och emittentsektor. För kontoposten direkta investeringar fås nettotransaktionerna uppdelade i bransch, land och investeringspost.

1.2.5 Referenstider

För betalningsbalansen är referenstiden månad, kvartal och år. För utlandsställningen som avser ställningsvärden är referenstiden utgången av kvartalet, halvåret eller året.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Insamlingen till betalningsbalansen görs genom flera olika undersökningar med varierande urvalsmetoder; totalundersökning, cut off-undersökning, urvalsundersökningar och bedömningsurval förekommer. I de flesta fall utgör företag uppgiftslämnare. Underlagen till den finansiella balansen (direktinvesteringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat och övriga investeringar) och avkastningsposter som går till bytesbalansen samlas in inom ramen för den egna undersökningen. Därtill kommer användning av statistik från andra undersökningar, dessa redogörs för nedan.

Källor för bytesbalansen är huvudsakligen undersökningarna *Utrikeshandel med tjänster* (UHT) och *Utrikeshandel med varor* (UHV). UHT är också huvudsaklig källa för kapitalbalansen. Insamlingen för UHV och UHT görs genom totalundersökning (via register) samt cut-off undersökning respektive urvalsundersökning med cut-off. För mer information om källorna till bytesbalansen, se dokumentationen Statistikens framställning på scb.se/FM0001.

Den finansiella balansen (och utlandsställningen) samlas in via ett flertal olika undersökningar.

Under 2021 förändrades insamlingen till portföljinvesteringar. Största delen produceras nu med VINN (värdepappersinnehavsdatan) och SVDB (svensk värdepappersdatabas) som källor. En kompletterande undersökning görs på betalningsbalansen med kompletterande källor och information som insamlas via bedömningsurval. Detta innebär att man med olika typer av information, till exempel via omvärldsbevakning, andra undersökningar eller tidigare rapportering till betalningsbalansen, försöker avgöra vilka företag som är aktuella för den kompletterande rapporteringen för att ge så stor värdemässig täckning som möjligt och samtidigt se till uppgiftslämnarbrödan.

Årsenkäten för direktinvesteringar är en urvalsundersökning med stratifierat urval. Att nå de transaktioner som görs med omvärlden innebär att man

behöver nå de företag som har transaktioner med omvärlden. För olika typer av finansiella transaktioner är detta i princip omöjligt. Ytterligare insamling till finansiell balans sker via *Finansmarknadsstatistik* (FMR) och *Balansstatistik mot utlandet* (BB-BAST) samt *Företagens utländska handelskrediter* (HKU). För mer information om källorna till den finansiella balansen, se dokumentationen Statistikens framställning på scb.se/FM0001. Se även dokumentation för respektive undersökning för mer information.

Betalningsbalansen baseras på ett flertal olika undersökningar som kompletteras med ett antal primärkällor samt beräkningsmodeller. Tillförlitligheten beror till stor del på kvaliteten i de olika källorna samt i de modellantaganden som är nödvändiga för att ta fram betalningsbalansens målstorheter, vilka kan skilja sig från primärkällornas målstorheter. Modellantaganden och ramtäckning bedöms vara de mest bidragande osäkerhetskällorna. Något samlat mått på tillförlitligheten är inte möjligt att åstadkomma på grund av att betalningsbalansen baseras på ett flertal olika källor och modellantaganden.

Kvaliteten på huvudaggregaten i bytesbalansen får anses vara god. I den finansiella balansen finns dock kontoposter som volymmässigt är omfattande samtidigt som de uppvisar stor volatilitet, främst portföljinvesteringar. Under 2021 implementerades VINN och SVDB som källor för portföljinvesteringar, vilket har lett till en bättre täckning och ökad kvalitet.

Historiskt har det tidvis förekommit betydande revideringar av dessa uppgifter. Tillförlitligheten sjunker ju fler detaljerade nedbrytningar som görs.

2.2 Osäkerhetskällor

Nedan görs en helhetsbedömning av enskilda osäkerhetskällors bidrag till total tillförlitlighet baserat på insamlingar till *Direktinvesteringar* (DI) och *Portföljinvesteringar* (PI) samt primärkällorna UHV, UHT, FMR (delundersökningarna MFI och RUTS), SVDB, HKU och BB-BAST. Primärstatistiken bedöms från betalningsbalansens perspektiv. Med det menas att en osäkerhetskälla för primärstatistiken inte nödvändigtvis värderas på samma sätt för betalningsbalansen. Modellantaganden och ramtäckning är de källor som bedöms vara mest bidragande till osäkerhet i skattningarna.

2.2.1 Urval

Direkta investeringar i utlandet och i Sverige samlas in via en årlig urvalsundersökning med stratifierat urval. Urvalet baseras till stor del på ett koncernregister, där utländska dotter- respektive moderbolag redovisas för alla koncerner i Sverige. Registret baseras på företagens årsredovisningar. Täckningsgraden förväntas vara god, med förbehållet att registret baseras på senast deklarerade årsredovisning (ett års fördröjning sett till den referensperiod statistiken avser). Som urvalsobjekt används kluster av

juridiska enheter (företag). I de flesta fall är kluster definierade som koncerner, i övriga fall är kluster, intressebolag som bara består av en juridisk enhet. Urvalsramen stratifieras med avseende på typ av koncern, t.ex. stora aktörer inklusive banker och försäkringsbolag som är månadsrapportörer till SCB för betalningsbalansstatistik, och storlek. De storleksmått som används är i första hand rapporterad direktinvesteringstillgång året innan referensåret och i andra hand eget kapital. De enligt storleksmåttens största koncernerna totalundersöks och bland övriga väljs slumpmässiga urval. Som observationsobjekt används juridisk enhet. Inom koncernerna observeras en eller flera juridiska enheter beroende på hur ägarförhållandena inom koncernen ser ut.

Användning av UHT i bytesbalansen och HKU samt BB-BAST i den finansiella balansen ger också upphov till urvalsosäkerhet eftersom dessa är urvalsundersökningar. För BB-BAST är den slumpmässiga osäkerheten i skattningen av populationsparametrarna stor. Inga andra källor till betalningsbalansen ger upphov till urvalsosäkerhet. Bedömningen är att urvalsosäkerhet inte är en av de mest bidragande osäkerhetskällorna för betalningsbalansen. I dagsläget finns inga kvantifierade uppgifter på osäkerhetskällan bidrag till den redovisade statistiken eller om problematiken är systematisk eller slumpmässig.

För mer information om urvalsförfarandet, se dokumentationen Statistikens framställning på scb.se/FM0001.

2.2.2 Ramtäckning

Eftersom betalningsbalansen är sammansatt av en mängd olika undersökningar ökar risken för problem med undertäckning respektive övertäckning. Ramtäckningen kan också variera på grund av att ramen i vissa delar av betalningsbalansen är svårare att konstruera än i andra. Ett exempel på undertäckning är ett svenskt företag som har förvärvat ett dotterbolag i utlandet före eller under referensåret och som inte har rapporterat detta till SCB. Ett exempel på övertäckning är företag som gått i konkurs eller likviderats.

Rampopulationen för DI vad gäller svenska tillgångar i utlandet är alla företag som har ett direktinvesteringsförhållande gentemot utlandet.

Rampopulationen för utländska tillgångar i Sverige är alla företag i Sverige som, helt eller delvis, ägs från utlandet. Koncernregistret används vid ramframställningen och bland de koncerner som ingår i undersökningen har vissa täckningsbrister kunnat konstateras. Det innebär att koncerner som skall ingå saknas (undertäckning) och koncerner som inte skall ingå finns med (övertäckning). Rapportörer och värden kan tas in i efterhand om det upptäcks att det finns aktörer som borde rapporterat. Övertäckning hanteras i

mån av tid och resurser. I dagsläget finns inga kvantifierade uppgifter på under- respektive övertäckningens bidrag till den redovisade statistiken.

I *Portföljinvesteringar* (PI) ingår förvärv och avyttring av aktier/andelar och räntebärande skuldebrev. PI samlas in både per månad, kvartal och halvår. Den kompletterande insamlingen av portföljinvesteringar förvarade i utländsk depå samlas in halvårsvis och uppgiftskällorna utgörs av ungefär 50 aktörer som inte direkt rapporterar till VINN, främst icke finansiella företag. Ramen för undersökningen är aktörer som i tidigare insamling angivit att de har utländska eller svenska värdepapper förvarade i utländsk depå. Insamlingen på månads- respektive kvartalsbasis utgörs av uppgifterna från VINN och SVDB (endast kvartal). Beskrivning av rampopulationen mm. för dessa beskrivs i Statistikens framställning för betalningsbalansen scb.se/FM0001 samt på scb.se/fm9998.

I HKU finns en känd undertäckning som beror på ramförfarandet; rampopulationen fastställs med hjälp av underlag från UHV. Det innebär att företag med enbart tjänstehandel mot utlandet inte täcks av statistiken. För undersökningen BB-BAST är osäkerheten kring ramtäckning relativt omfattande. För UHT konstrueras en ram med utgångspunkt i SCB:s företagsregister tillsammans med uppgifter från andra källor. Konstruktionen är svår och risken för över- och undertäckning är betydande.

Svårigheter att konstruera en rampopulation bedöms bidra till betydande osäkerhet i tillförlitligheten i betalningsbalansen. Det är svårt att bedöma om täckningsproblematiken är över- eller undertäckning. Osäkerhetskällan ramtäckning leder till betydande osäkerhet för betalningsbalansen och kan ge upphov till systematisk problematik.

För mer information om ramförfarandet, se dokumentationen Statistikens framställning på scb.se/FM0001.

2.2.3 Mätning

För de uppgiftslämnare som rapporterar till betalningsbalansen insamlas uppgifter med hjälp av ett elektroniskt frågeformulär. Som i alla undersökningar med frågeformulär, kan mätfel förekomma på grund av att en fråga missuppfattats och därmed besvarats felaktigt. Maskinella valideringskontroller omöjliggör dock viss typ av felrapportering. För vissa poster kan också kontroll av uppgifterna göras mot företagets årsredovisning. Sedan implementeringen 2021 av VINN och SVDB som källor för portföljinvesteringar kommer uppgifter till större del från registerinformation.

En speciell form av mätfel som kan uppstå när insamlingen kommer från olika håll är att endast en sida av en transaktion mäts. Betalningsbalansen bygger på principen om dubbel bokföring. Specifikt ska en transaktion inom

bytesbalansen motsvaras av en transaktion i den finansiella balansen. Transaktioner i finansiella balansen kan också ha motsatt transaktion i någon annan post i finansiella balansen. I fallet då endast den ena sidan av transaktionen observeras ger det upphov till den så kallade restposten i betalningsbalansen.

Ett exempel är om ett företags export samlas in i bytesbalansen medan betalningen för de sålda varorna samlas in i finansiella balansen. Om samma företag är rapportör i båda delarna observerar vi båda sidor av transaktionen. Om inte skapas en diskrepans som bidrar till restposten.

Mätfel anges som den mest betydande osäkerhetskällan av FM:s statistik som är underlag till övriga investeringar, lån och depositioner. För UHV och UHT anses mätfel också vara de största osäkerhetskällorna, bland annat för att det är många varukoder för uppgiftslämnare att välja bland. Det uppges dock i huvudsak ha större påverkan på nedbrytningar än totalt, och ses för betalningsbalansen därmed inte ge betydande bidrag för mätosäkerheten med tanke på att det är totaler som används, inga nedbrytningar på land eller varugrupp redovisas.

Denna typ av mätfel tros bidra till relativt stor osäkerhet i skattningarna, även om det är svårt att bedöma. Det är också svårt att bedöma troliga konsekvenser av mätfelen och om problematiken är slumpmässig eller systematisk.

För mer information om insamlingsförfarandet, se dokumentationen Statistikens framställning på scb.se/FM0001.

2.2.4 Bortfall

Svarsfrekvensen varierar mellan undersökningarna som görs till olika delar inom betalningsbalansen. För UHV utgjorde bortfallskompensationen under exempelvis år 2022 cirka 2 procent av det totala exportvärdet och ca 4 procent av det totala importvärdet, beräknat vid det första publiceringstillfället, för handeln inom EU. Bortfallet minskar vanligtvis till revideringstillfällena eftersom uppgifter fortsätter att komma in även efter den första publiceringen.

För UHT ligger svarsfrekvensen vanligen mellan 80 och 85 procent vid första sammanställningen av undersökningen. Svarsfrekvensen i den årliga undersökningen om direktinvesteringar håller sig runt 85 procent. Svarsfrekvensen i den halvårsvisa undersökningen om portföljinvesteringar brukar vara hög med ett litet bortfall.

Valet av metod för imputering vid bortfall beror på uppgiftslämnarens påverkan på statistiken. Vanligtvis imputeras föregående periods värde men det varierar också mellan de olika delarna i betalningsbalansen. Ingen

bortfallsstudie har gjorts och det är inte känt om det finns systematik i bortfallet. Bortfall antas bidra måttligt till osäkerhet i statistiken.

För mer information om bortfallsuppföljning, se dokumentationen Statistikens framställning på scb.se/FM0001.

2.2.5 Bearbetning

Flera undersökningar används för att samla in uppgifterna för de olika delar betalningsbalansen består av. Bearbetningen av de olika delarna skiljer sig åt. Samtliga företag lämnar information om deras transaktioner med utlandet och tillgångar/skulder till utlandet fördelat per land och i flera fall även sektor och valuta. Insamlade uppgifter kontrolleras av SCB och korrigeras vid behov. Vissa uppgiftslämnare kontaktas för kontroll/komplettering/ändring av oklara uppgifter. Ytterligare validitetskontroller genomförs därefter maskinellt och manuellt. Inga kända brister finns vad gäller sammanslagning av data. Bearbetningsfel bedöms inte påverka tillförlitligheten nämnvärt.

2.2.6 Modellantaganden

Ett flertal modellskattningar görs för olika delar inom betalningsbalansen och utlandsställningen. Anledningen till att vissa delar skattas istället för insamlas är dels för att minska uppgiftslämnarbördan eller för att insamlade uppgifter behöver bearbetas, dels för att en del uppgifter inte är observerbara. På grund av att många delar av betalningsbalansen bygger på modellberäkningar bedöms modellantaganden vara den mest betydande källan till osäkerhet i statistiken. Det är svårt att bedöma vilka konsekvenser gjorda modellantaganden har på statistiken.

En detaljerad beskrivning av de modellantaganden som görs i framställningen av statistiken finns beskrivet i dokumentet Statistikens framställning. Se dokumentationen på scb.se/FM0001.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Revideringspolicy för betalningsbalansen är enligt följande:

Vid publicering av kvartal 1 revideras närmast föregående 16 kvartal
Vid publicering av kvartal 2 revideras föregående 17 kvartal
Vid publicering av kvartal 3 revideras föregående 14 kvartal
Vid publicering av kvartal 4 revideras föregående 15 kvartal.
Undantagsvis kan ytterligare perioder revideras om det skett metodförändringar eller tillkommit nya data som ger en påtagligt förändrad bild av betalningsbalansen. Statistiken är slutlig vid publicering men revideras om upprättade uppgifter kommer in. Revideringar varierar i storlek samt i vilka poster som revideras. Revideringarnas storlek och riktning följs upp.

De poster i betalningsbalans och utlandsställning som består av prognosticerade värden ersätts med utfall när den årliga undersökningen för direktinvesteringar samt den halvårsvisa undersökningen för portföljinvesteringar är färdigställda. Detta sker vid publicering av kvartal 3 respektive kvartal 2 och 4.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Betalningsbalansen samlas in, sammanställs och levereras till olika intressenter månads-, kvartals-, halvårs- och årsvis. Uppgifterna ska vara SCB tillhanda senast den 15:e i månaden efter referensperiodens slut. I vissa delundersökningar förekommer längre svarstider.

Framställningstiden för betalningsbalansen som publiceras kvartalsvis är cirka 60 dagar. För vissa delar i betalningsbalansen kan den tiden variera mellan 2 och 5 månader. För de delar som inte är färdigställda vid den första publiceringen av statistiken görs ett antal skattningar.

3.2 Frekvens

Referenstiden för statistik som samlas in, produceras och rapporteras är månads-, kvartals-, halvårs- och årsvis. Publicering nationellt sker kvartals-, halvårs- och årsvis.

3.3 Punktlighet

Leveranser och publicering följer uppgjord tidsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiska centralbyrån producerar och publicerar Sveriges betalningsbalans och utlandsställningen på uppdrag av Sveriges riksbank sedan september 2007. Statistik rörande betalningsbalansen finns tillgänglig på SCB:s webbplats scb.se. Samtliga delar av betalningsbalans och utlandsställning finns tillgängliga i Statistikdatabasen. För ytterligare nedbrytningar inom den finansiella balansen redovisas specifikt portfölj- och direktinvesteringar. För fler nedbrytningar inom varor och tjänster, se undersökningarna Utrikeshandel med varor och Utrikeshandel med tjänster på SCB:s webbplats, [Handel med varor och tjänster \(scb.se\)](https://scb.se/handel-med-varor-och-tjanster).

Äldre tidsserier finns publicerade i Excel.

Därutöver skickas statistikleveranser till:

- Europeiska centralbanken (ECB)
- Eurostat
- Internationella valutafonden (IMF) som publicerar s.k. SDDS-statistik (Special Data Dissemination Standard)
- Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)

- Bank for International Settlements (BIS)
- Världsbanken (WBG)
- UNCTAD

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Utöver den fritt tillgängliga statistiken på scb.se och genom Eurostat finns även möjligheten att på uppdrag, mot en avgift, göra ytterligare beställningar av statistiken. Detaljerad statistik medför dock risk för röjning av uppgiftslämnare. Därför finns begränsningar i vad som kan lämnas ut.

4.3 Presentation

Betalningsbalansen publiceras i Statistikdatabasen kvartalsvis och halvårsvis. Huvuddragen redovisas i tabeller och diagram i statistikdatabasen samt en statistiknyhet. Därutöver finns ett fåtal äldre tidsserier publicerade i Excel.

4.4 Dokumentation

Framtagandet och designen av betalningsbalansen finns dokumenterad i dokumentet Statistikens framställning (STAF) och dess kvalitet finns sammanfattad i dokumentet Kvalitetsdeklaration. Samtliga dokumentationer om betalningsbalansen finns tillgängliga på scb.se/FM0001. På SCB:s webbplats finns även all dokumentation tillhörande primärkällorna UHV, UHT, FMR, SVDB, HKU och BB-BAST under dess respektive webbsida på scb.se.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Betalningsbalansstatistiken följer de rekommendationer för statistiken som IMF ger ut i "Balance of Payments Manual" (BPM6). Nuvarande version av IMF:s manual är den sjätte i ordningen och statistiken publicerades för första gången enligt BPM6 i Sverige december 2014. I samband med detta ändrades också definitionen av ett flertal poster i betalningsbalansstatistiken. Insamlingen ändrades fr.o.m. 2013 och så långt möjligt och relevant gjordes också en sammanlänkning av data mellan perioden före och efter januari 2013. Dock kvarstår en del tidsseriebrott som inte har varit möjliga att överbrygga. Sveriges medlemskap i EU har också inneburit vissa speciella krav på statistiken som inte kan jämföras med statistik från tiden före EU-inträdet. Det förekommer också tidsseriebrott på äldre perioder som kommer av tidigare manualbyten men även i vissa fall då metodbyten skett.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Betalningsbalansstatistiken har mycket god följsamhet mot de internationella rekommendationerna vilket gör jämförelser med andra länder möjlig.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Utrikeshandel med varor ingår som underlag i betalningsbalansen och statistiken kan därför användas i kombination med statistik över varuhandeln

för att se underliggande varugrupper och geografisk fördelning. På grund av olika definitioner och avgränsningar skiljer sig de uppgifter som redovisas i Utrikeshandel med varor och betalningsbalansens handelsbalans åt. Utrikeshandelns definition grundar sig på gränspassager medan definitionen inom betalningsbalansen istället baseras på ägarbyten. Detta gör att statistiken inte är direkt jämförbar.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Såväl utrikeshandel med varor som tjänster ingår som underlag både i SCB:s kvartalsvisa beräkningar av BNP samt betalningsbalansen.

Betalningsbalansens beräkningar är samordnade med nationalräkenskapernas avseende källor, metoder och beräkningar från och med 2020, med åtgärder vidtagna för att samordna tidsserierna även ytterligare bakåt.

Ett projekt som omfattar samordning av bytes och finansiella balansen mellan betalningsbalansen och nationalräkenskaperna har pågått, varefter implementering och uppföljning av genomförda åtgärder fortsätter löpande.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Statistiken tillhör inte Sveriges officiella statistik.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Undersökningen hanterar inte personuppgifter.

C Bevarande och gallring

Arbete med särskilda gallringsföreskrifter pågår på betalningsbalansområdet.

D Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter föreligger med stöd av 1 kap. 11 § andra stycket lagen (2022:1568) om Sveriges Riksbank (riksbankslagen) som säger att Riksbanken ska löpande framställa och offentliggöra statistik över betalningsbalanser och utlandsställningen.

Den som för egen eller någon annans räkning utför transaktioner med utländsk motpart eller innehar tillgångar och skulder med utlandsanknytning ska enligt 12 kap. 1 § 6 i samma lag (2022:1568) och på begäran av Riksbanken lämna uppgifter som är nödvändiga för framställning av statistik över betalningsbalanser och utlandsställningen.

Riksbanken har beslutat Riksbankens föreskrifter (RBFS 2002:4) om skyldighet att lämna uppgifter för statistiken över Sveriges betalningsbalans och utlandsställning. Dessa föreskrifter, som beslutades med stöd av lagen

(1988:1385), gäller fortfarande. Statistik över Sveriges betalningsbalans och utlandsställning produceras sedan 2007 av SCB på uppdrag av Riksbanken.

Riksbanken kan med stöd i samma lag fatta beslut om föreläggande med vite till uppgiftslämnare som inte efterlever uppgiftslämnarskyldigheten.

E EU-reglering och internationell rapportering

Uppgiftsskyldigheten regleras även på EU-nivå genom följande förordningar.

Europaparlamentets och Europarådets förordning (nr 184/2005) om den Europeiska unionens statistik över betalningsbalansen, export och import av tjänster samt direkta investeringar (OJ L35/23 of 8/02/2005).

Kommissionens förordning (EU) nr 555/2012 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 184/2005 om gemenskapsstatistik över betalningsbalansen, internationell handel med tjänster och utländska direktinvesteringar vad gäller uppdatering av uppgiftskrav och definitioner.

Europeiska centralbankens riktlinje 16 juli 2004 om europeiska centralbankens (ECB) krav på rapportering av statistik över betalningsbalansen och utlandsställningen samt likviditeten i utländsk valuta. (ECB/2004/15) (2004/808/EG)

När det gäller insamling och bearbetning av betalningsbalansdata på EU-nivå finns en uppdelning av ansvaret mellan Eurostat och ECB. Eurostat ansvarar för kvartals- och årsvis statistik medan ECB mer fokuserar på kortperiodiska statistikuppgifter.

Statistik rapporteras till:

- Europeiska centralbanken (ECB)
- Eurostat
- Internationella valutafonden (IMF) som publicerar s.k. SDDS-statistik (Special Data Dissemination Standard)
- Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)
- Bank for International Settlements (BIS)
- Världsbanken (WBG)
- UNCTAD

F Historik

År **1922** sammanställdes den första officiella betalningsbalansen av finansdepartementet på uppmaning av Nationernas Förbund, som ville ha uppgifterna till sin årliga "Statistics on Balances of Payments".

År **1927** tog kommerskollegium över arbetet med att sammanställa betalningsbalansen, som publicerades i Kommersiella Meddelanden fram till krigsutbrottet.

År **1947** återupptogs produktionen av betalningsbalansen, nu av Sveriges riksbank, som fortfarande har ansvaret för statistiken och för rapporteringen

till IMF, OECD och BIS. Efter Sveriges inträde i EU har dessutom Eurostat och ECB tillkommit som mottagare av statistiken.

År **2007** fick SCB av Riksbanken i uppdrag att ansvara för produktionen av betalningsbalansen. Riksbanken är dock fortfarande ansvarig myndighet. Årsvisa tidsserier finns sedan 1950 medan kvartalsvisa uppgifter finns från 1982.

Bilaga 1, FMBöP Konto

Konto
B Bytesbalans
K Kapitalbalans
F Finansiell balans

B BYTESBALANS

B1	Varor
B101	Handelsbalans fob-fob
B1010111	Handelsnetto
B1010311	Bunkring och proviantering
B1010411	NR korrigering, varor
B1010412	Korr till fob-fob
B102	Merchanting, brutto
B1020111	Merchanting, sålda varor
B1020112	Merchanting, köpta varor
B103	Icke-monetärt guld
B2	Tjänster
B201	Bearbetning av varor
B2010111	Bearbetning av varor
B202	Underhåll- och reparationstjänster
B2020111	Underhåll- och reparationstjänster
B203	Transport
B20301	Sjöfart totalt
B2030111	Sjöfart passagerare
B2030112	Sjöfart frakt charterhyra
B2030113	Sjöfart frakt
B2030114	Sjöfart frakt korr cif
B2030115	Sjöfart övrigt
B20302	Flygtransport totalt
B2030211	Flygtransport passagerare
B2030212	Flygtransport frakt charterhyra
B2030213	Flygtransport frakt
B2030214	Flygtransport frakt korr cif
B2030215	Flygtransport övrigt
B20303	Järnvägstransport totalt

B2030311	Järnvägstransport passagerare
B2030312	Järnvägstransport frakt charterhyra
B2030313	Järnvägstransport frakt
B2030314	Järnvägstransport frakt korr cif
B2030315	Järnvägstransport övrigt
B20304	Vägtransport totalt
B2030411	Vägtransport passagerare
B2030412	Vägtransport frakt charterhyra
B2030413	Vägtransport frakt
B2030414	Vägtransport frakt korr cif
B2030415	Vägtransport övrigt
B20305	Inlandsvattenvägstransport totalt
B2030511	Inlandsvattenvägstransport passagerare
B2030512	Inlandsvattenvägstransport frakt charterhyra
B2030513	Inlandsvattenvägstransport frakt
B2030514	Inlandsvattenvägstransport frakt korr cif
B2030515	Inlandsvattenvägstransport övrigt
B20306	Rymdtransport totalt
B2030611	Rymdtransport
B20307	Pipelinetransport totalt
B2030711	Pipelinetransport
B20308	Överföring av elektricitet totalt
B2030811	Överföring av elektricitet
B20309	Post och kurirtjänst totalt
B2030911	Posttjänst
B2030912	Kurirtjänst
B20310	Övriga transporttjänster totalt
B2031011	Övriga transporttjänster

B204	Resor
B20401	Affärsresor
B2040111	Affärsresor, säsongs/ gränsarb.
B2040112	Affärsresor, övriga
B20402	Privatresor
B2040211	Privatresor, hälsorelaterade
B2040212	Privatresor, utbildningsrelaterade
B2040213	Privatresor, övriga
B20403	Resor, icke-fördelade
B2040311	Resor, icke-fördela
B205	Byggnadstjänster
B2050111	Byggnadstjänster i utlandet
B2050112	Byggnadstjänster i Sverige
B206	Försäkrings- och pensionstjänster
B20601	Direktförsäkring
B2060111	Liv- och pensionsförsäkring
B2060112	Fraktförsäkring
B2060113	Övrig direktförsäkring
B20602	Återförsäkring
B2060211	Återförsäkring
B20603	Övriga försäkringstjänster
B2060311	Övriga försäkringstjänster
B20604	Tjänster rel. till pension och std. garantier
B2060411	Tjänster rel. till pension och std. garantier
B207	Finansiella tjänster
B2070111	Finansiella tj exkl. FISIM
B2070112	FISIM
B208	Nyttjande av immateriella rättigheter

B2080111	Franchise och liknande rättigheter
B2080112	Övriga royalties och licensavgifter
B209	Tele-, data- och informationstjänster
B20901	Teletjänster
B2090111	Teletjänster
B20902	Datatjänster
B2090211	Datatjänster
B20903	Informationstjänster
B2090311	Nyhets- och telegrambyråtjänster
B2090312	Övriga informationstjänster
B210	Övriga affärstjänster
B21001	Forskning och utvecklingstjänster
B210011	F&U kompetensutveckling
B2100111	Provisioner F&U
B2100112	Försäljning av rättigheter F&U
B210012	F&U Övrigt
B2100121	F&U Övrigt
B21002	Affärs- och konsulttjänster
B210021	Affärs- och konsulttjänster
B2100211	Juridiska tjänster
B2100212	Bokföring och administrativa tjänster
B2100213	Managementkonsulter och public relation
B210022	Marknadsföring
B2100221	Marknadsföring
B21003	Tekniska, handelsrelaterade och övr affärstjänster
B210031	Arkitekt-, tekniska och vetenskapliga tjänster
B2100311	Arkitekttjänster
B2100312	Tekniska tjänster
B2100313	Vetenskapliga tjänster

B210032	Miljö-, jordbruks- och gruvtjänster
B2100321	Jordbrukstjänster
B2100322	Gruvtjänster
B2100323	Miljö- och avfallstjänster
B210033	Övriga övriga affärstjänster
B2100331	Operationell leasing
B2100332	Varuprovisioner
B2100333	Koncerninterna tjänster
B2100334	Övriga affärstjänster n.i.e.
B211	Personliga, kulturella och rekreationst
B21101	Film- radio- och TV-tjänster totalt
B2110111	Film- radio- och TV-tjänster
B21102	Övriga personliga, kulturella och rekreationstjänster
B2110211	Utbildningstjänster
B2110212	Sjukvårdstjänster
B2110213	Kulturarvs-och rekreationstjänster
B2110214	Övriga personliga tjänster
B212	Övriga offentliga varor och tjänster
B2120111	Ambassadomkostnader i Sverige
B2120112	Ambassadomkostnader i utlandet
B2120211	Militära omkostnader
B2120311	Offentliga varor och tjänster n.i.e.
B299	NR-korrigeringar Tjänster
B3	Primärinkomst
B301	Löner
B3010111	Löner
B3010211	Skatt på lön
B302	Avkastning på kapital
B3021	Avkastning direktinvestering

B30211	Utdelning direktinvestering
B3021111	Hemtagen utdelning Di
B3021112	Skatt på hemtagen utdelning, Di
B30212	DI återinvesterade vinstmedel
B3021211	DI återinvesterade vinstmedel
B30213	Räntor på direktinvestering
B3021311	Ränteintäkt dotterbolag
B3021312	Ränteintäkt systerbolag
B3021313	Ränteintäkt moderbolag
B3021314	Räntekostnad dotterbolag
B3021315	Räntekostnad systerbolag
B3021316	Räntekostnad moderbolag
B3022	Avkastning portföljinvestering
B30221	Utdeln portföljaktier
B3022111	Hemtagen utdelning portföljaktier
B30222	Utdelning fondandelar
B3022211	Fondandelar återinvesterad utdelning
B30223	Ränta korta vp
B3022311	Ränta kort utländska vp
B3022312	Ränta kort svenska vp
B30224	Ränta långa vp
B3024111	Ränta lång utländska vp
B3024112	Ränta lång svenska vp
B3024	Ränta övriga investeringar
B3024111	Ränta banktillgodohavanden
B3024112	Ränta på lån
B3024113	Ränta på SDR skuld
B3025	Avkastning på valutareserven
B30251	Utdelning på valutareserven

B30252	Ränta på valutareserven
B3025211	Ränta på SDR
B3025212	Ränta på reservpos i IMF
B3025213	Ränta räntebärande vp
B3025215	Ränta övr fordr i valutareserven
B3025216	Ränta på guldackor
B3025217	Ränta på ospec guld
B3025218	Ränta sedlar, mynt, inlån, centralbanker
B3025219	Ränta sedlar, mynt, inlån, banker
B303	Övrig primärinkomst
B30301	Produkt- och produktionsskatter
B3030111	Produktskatter, offentliga
B3030112	Produktskatter, privata
B3030121	Övr produktionsskatter, offentliga
B3030122	Övr produktionsskatter, privata
B30302	Produkt- och produktionssubventioner
B3030211	Produktsubventioner, offentliga
B3030212	Produktsubventioner, privata
B3030221	Övr produktionssubv, offentliga
B3030222	Övr produktsubventioner, privata
B30303	Hyra av naturresurser
B3030311	Hyra av naturresurser
B4	Sekundärinkomst
B401	Offentliga transfereringar
B40101	Skatt och sociala avg/förmåner, off transf
B4010111	Skatt på utdelning och lön, off transf
B4010112	Sociala avgifter, off transf
B4010113	Sociala förmåner, off transf

B40102	Internationellt samarbete, offentligt
B401021	U-bistånd, offentligt
B4010211	U-bistånd, offentligt
B401022	EU-bidrag, off transf
B4010221	Övriga EU-bidrag, off transf
B4010222	Tullavgift, off transf
B4010223	Jordbruksavgift, off transf
B4010224	Infasningsavgift, off transf
B401023	EU-moms och BNI, off transf
B4010231	EU moms, off transf
B4010232	BNI, off transf
B401024	Bidrag till övriga int. org, off transf
B4010241	Bidrag till övriga int. org, off transf
B40103	Övriga offentliga transfereringar
B4010311	Off transf n.i.e.
B402	Transfereringar, övriga sektorer
B40201	Skatt och sociala avg/förmåner, övr sekt
B4020111	Skatt på utd och lön, övr sektorer
B4020112	Sociala avgifter, övr sektorer
B4020113	Sociala förmåner, övr sektorer
B40202	Försäkringar, transfereringar
B402021	Försäkringspremier netto, exkl liv
B4020211	Fraktförsäkringspremier, transf
B4020212	Övr försäkringspremier exkl liv, transf
B4020213	Återförsäkringspremier, transf
B402022	Försäkringsersättningar, exkl liv
B4020221	Fraktförsäkringsersättningar, transf
B4020222	Övr försäkrings ers. exkl liv, transf
B4020223	Återförsäkringsersättningar, transf

B40203	Internationellt samarbete, övr sektorer
B402031	U-bistånd, övr sektorer
B4020311	U-bistånd, övr sektorer
B402032	EU-bidrag, övr sektorer
B4020321	Övriga EU-bidrag, transf övr sektorer
B4020322	Jordbruk, transf övr sektorer
B4020323	Arbetsmarknad, transf övr sektorer
B4020324	Tillväxt, transf övr sektorer
B4020325	Övriga EU-transfereringar övriga sektorer
B402033	Bidrag till övriga int. org, övr sektorer
B4020331	Bidrag till övriga int. org, övr sektorer
B40204	Transf. övriga sektorer övrigt
B402041	Personliga transfereringar
B4020411	Överföring av arbetsinkomst
B4020412	Övr. personliga transfereringar
B402042	Transf. övriga sektorer n.i.e.
B4020421	Transf. övriga sektorer n.i.e.

K Kapitalbalans

K101	Immateriella tillgångar
K1010111	Förvärv och avyttring av immateriella tillgångar
K201	Kapitaltransfereringar
K20101	Kapitalskatter
K2010111	Kapitalskatter
K20102	Investeringsbidrag och andra trans
K2010211	Investeringsbidrag och andra transf
K20103	Kapitaltransf, EU-bidrag
K2010311	Kapitaltransf EU Jordbruk
K2010312	Kapitaltransf EU Tillväxt
K2010313	Kapitaltransf EU övriga
K20104	Kapitaltransf, övriga
K2010411	Eftersänkta fordringar
K2010412	Kapitaltransf u-bistånd
K2010413	Kapitaltransf, övrigt

F Finansiell balans

F1	Direkt investering
F11	Eget kapital
F1101	Eget kapital utgående inv
F1101010	Eget kapital utgående inv
F1101020	Fritidshus utgående inv
F1101030	Kommersiella fastigh utgående inv
F1102	Eget kapital ingående inv
F1102010	Eget kapital ingående inv
F1102020	Fritidshus ingående inv
F1102030	Kommersiella fastigh ingående inv
F1103	ÅVM direktinvestering
F1103030	ÅVM direktinvestering
F12	Di Lån
F1201	DI lån utgående inv
F1201010	Lån utgående inv, dotter
F1201020	Handelskrediter utg inv
F1202	DI lån ingående inv
F1202010	Lån ingående inv, moder
F1202020	Handelskrediter ing inv
F1203	DI lån systerbolag
F1203010	Lån systerbolag
F2	Portföljinvestering
F21	Aktier och fondandelar
F211	Aktier
F2110010	Aktier
F2110011	Noterade aktier
F2110012	Onoterade aktier
F212	Fondandelar
F2120010	Fondandelar

F2120011	Utländska fonder, CPIS
F2120012	Utländska fonder, CPIS sv fondbolag
F2120013	Penningmarknadsfonder
F2120014	Investeringsfonder
F2120020	Återinvesterad utdelning fonder
F22	Räntebärande värdepapper
F221	Räntebärande långa
F2210010	Räntebärande långa
F2210011	Sv lång räntebär upplupen ränta, motbokning
F2210012	Sv lång räntebärande betald ränta
F2210020	Svenska lång räntebärande utl depå
F2210021	Svenska lång räntebärande betald ränta
F2210030	Svenska lång räntebär repa
F2210040	Svenska lång räntebär omväänd repa
F222	Räntebärande korta
F2220010	Räntebärande korta
F2220011	Sv kort räntebär upplupen ränta, motbokning
F2220020	Svenska kort räntebärande utländsk depå
F2220030	Svenska kort räntebär repa
F2220040	Svenska kort räntebär omväänd repa
F3	Finansiella derivat

F3101	Finansiella derivat, tillgång
F3101010	Optioner
F3101020	Forwards
F3101030	Futures
F3101040	Swappar
F3101050	Personaloptioner
F3101060	Övriga derivat
F3101070	Ospec derivat
F3201	Finansiella derivat, skuld
F3201010	Optioner
F3201020	Forwards
F3201030	Futures
F3201040	Swappar
F3201050	Personaloptioner
F3201060	Övriga derivat
F3201070	Ospec derivat
F3301	Finansiella derivat, omvärd
F3301010	Optioner
F3301020	Forwards
F3301030	Futures
F3301040	Swappar
F3301050	Personaloptioner
F3301060	Övriga derivat
F3301070	Ospec derivat
F4	Övriga investeringar
F4101	Övriga andelar
F4101010	Övriga andelar
F4201	Sedlar, mynt och inlåning
F4201010	Inlåning MFI
F4201020	Banktillgodohavande
F4201030	Interbankpositioner
F4301	Lån

F4301010	Lån
F4401	Försäkring, pension och std. Garantier
F4401010	Skadeförsäkringar tekniska reserver
F4401020	Livförsäkringar
F4401030	Pensionförsäkringar
F4401040	Fordringar på pensionsförvaltare
F4401050	Rättighet till icke pensionsförmåner
F4401060	Provisioner under std garantier
F4501	Handelskrediter
F4501010	Handelskrediter
F4601	Övrigt kapital
F4601010	Övrigt kapital
F4701	SDR
F4701010	SDR
F5	Valutareserv
F51	VR Monetärt guld
F5101010	VR Monetärt guld, guldtackor
F5101020	VR Monetärt guld, ospec guld
F52	VR SDR
F5201010	VR SDR
F53	VR Reservposition i IMF
F5301010	VR Reservposition i IMF
F54	VR Övrig valutareserv
F5401	VR Sedlar, mynt och inlåning
F5401010	VR Sedlar, mynt och inlåning i andra centralbanker
F5401020	VR Sedlar, mynt och inlåning i banker
F5402	VR Värdepapper
F5402010	VR Aktier

F5402020	VR Räntebärande vp korta
F5402030	VR Räntebärande vp långa
F5403	VR Finansiella derivat
F5403010	VR Finansiella derivat
F5404	VR Övriga fordringar
F5404010	VR Övriga fordringar